

Pleidleisiau a Thrafodion – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd/Zoom

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 7 Hydref 2020

Amser y cyfarfod: 13.30

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](#) yn:

<http://senedd.tv/cy/6593>

294

Cynhaliwyd y cyfarfod hwn ar ffurf hybrid, gyda rhai Aelodau yn Siambr y Senedd ac eraill yn ymuno drwy gyswllt fideo.

Datganiad gan y Llywydd

Gwnaeth y Llywydd ddatganiad ar ddigwyddiadau ddoe yn ystod y ddadl ar ddileu gwahaniaethu ar sail hil.

Dywedodd y Llywydd bod nifer o Aelodau wedi mynegi eu rhwystredigaeth a'u siom ynghylch y modd yr oedd ymddygiad un Aelod wedi tarfu ar drafodion ac wedi dwyn anfri ar y Senedd. Dywedodd y Llywydd bod ymddygiad o'r fath gan unrhyw Aelod yn hollol annerbyniol ac ei bod wedi ysgrifennu at yr Aelod yn gofyn iddo dynnu ei sylwadau difenwol yn ôl a'i fod yn ymddiheuro iddi hi yn bersonol am ei weithredoedd; ac, yn y cyfamser, ni fydd yr Aelod yn cael ei alw i siarad.

1 Cwestiynau i Weinidog yr Economi, Trafnidiaeth a Gogledd Cymru

Dechreuodd yr eitem am 13.31

Gofynnwyd cwestiynau 1 – 6 a 8. Tynnwyd cwestiwn 7 yn ôl. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

2 Cwestiynau i'r Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Pontio Ewropeaidd (yn rhinwedd ei gyfrifoldebau fel y Gweinidog Pontio Ewropeaidd)

Dechreuodd yr eitem am 14.30

Gofynnwyd yr 8 cwestiwn cyntaf. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

3 Cwestiynau Amserol

Dechreuodd yr eitem am 15.18

Gofyn i Weinidog yr Economi, Trafnidiaeth a Gogledd Cymru

Russell George (Sir Drefaldwyn): Pa gymorth y mae Llywodraeth Cymru yn ei roi i Stadco yn dilyn newyddion ei fod yn bwriadu cau ei ffatri yn Llanfyllin, gan effeithio ar 129 o weithwyr?

Gofyn i'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Andrew RT Davies (Canol De Cymru): Pa asesiad y mae'r Gweinidog wedi'i wneud o drafferthion yn y gadwyn gyflenwi sy'n effeithio ar Roche Pharmaceuticals, a goblygiadau hyn o ran capasiti profi yn GIG Cymru?

4 Datganiadau 90 eiliad

Dechreuodd yr eitem am 15.33

Gwnaeth Caroline Jones ddatganiad am – Goroesi Canser y Fron.

Yn unol â Rheol Sefydlog 12.18, am 15.35 cafodd y cyfarfod ei atal dros dro gan y Llywydd.

5 Adroddiad y Pwyllgor Safonau Ymddygiad – Adroddiad 01–20

Dechreuodd yr eitem am 15.42

NDM7420 [Andrew R.T. Davies \(Canol De Cymru\)](#)

Cynnig bod Senedd:

1. Yn ystyried Adroddiad y Pwyllgor Safonau Ymddygiad – Adroddiad 01 –20 a [osodwyd](#) gerbron y Senedd ar 30 Medi 2020 yn unol â Rheol Sefydlog 22.9.

2. Yn cymeradwyo'r argymhelliadau yn yr adroddiad.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

6 Cynnig i ddirprwyo awdurdod ar gyfer gwneud y trefniadau i recriwtio Comisiynydd Safonau newydd i'r Prif Weithredwr a'r Clerc

Dechreuodd yr eitem am 15.48

NDM7419 [Jayne Bryant \(Gorllewin Casnewydd\)](#)

Cynnig bod y Senedd, yn unol ag adran 3 o Fesur Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2009, a pharagraffau 1 a 2 o'r Atodlen i'r Mesur hwnnw yn dirprwyo'r gwaith o wneud trefniadau ar gyfer recriwtio'r Comisiynydd Safonau (ond nid ar gyfer penodi'r person a nodir) i Clerc y Senedd.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

7 Adroddiad y Pwyllgor Safonau Ymddygiad – Tâl y Comisiynydd Safonau Dros Dro

Dechreuodd yr eitem am 15.50

NDM7418 [Jayne Bryant \(Gorllewin Casnewydd\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi bod Douglas Bain CBE TD wedi'i benodi yn Gomisiynydd dros dro yn unol ag Adran 4(1) o Fesur Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2009 ("y Mesur") ar 13 Tachwedd 2019.

2. Yn ystyried yr adroddiad gan y Pwyllgor Safonau Ymddygiad [Taliad y Comisiynydd Safonau dros dro] ("yr adroddiad") yn ymwneud â'r cynnig i addasu telerau penodiad Mr Bain.

3. Yn addasu telerau penodiad y Comisiynydd dros dro, yn unol ag adran 4(4)(d) o'r Mesur, fel y nodir yn Atodiad A o'r adroddiad.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

8 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Senedd: Diwygio'r Senedd: y camau nesaf

Dechreuodd yr eitem am 15.51

Yn unol â Rheol Sefydlog 12.23 (iii), ni ddewiswyd gwelliannau 1 a 2 a gyflwynwyd i'r cynnig hwn.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb welliannau:

NDM7417 [Dawn Bowden \(Merthyr Tudful a Rhymni\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Senedd, 'Diwygio'r Senedd: Y camau nesaf', a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 10 Medi 2020

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
38	0	14	52

Derbyniwyd y cynnig.

9 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau: Amlygu'r materion: anghydraddoldeb a'r pandemig

Dechreuodd yr eitem am 16.36

NDM7406 [John Griffiths \(Dwyrain Casnewydd\)](#)

Cynnig bod Senedd Cymru:

1. Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau, 'Amlygu'r materion: anghydraddoldeb a'r pandemig', a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 10 Awst 2020.

Nodyn: [Gosodwyd](#) ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad yn y Swyddfa Gyflwyno ar 24 Medi 2020

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

Yn unol â Rheol Sefydlog 12.18, am 17.30 cafodd y cyfarfod ei atal dros dro gan y Llywydd.

10 Dadl Plaid Cymru – Yr heriau sy'n wynebu sectorau'r Celfyddydau, Diwylliant a Threftadaeth

Dechreuodd yr eitem am 17.38

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM7421 [Sian Gwenllian \(Arfon\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn cydnabod pwysigrwydd sectorau celfyddydau, diwylliant a threftadaeth Cymru a'r heriau y mae'r sectorau hyn yn eu wynebu yn sgil COVID-19.
2. Yn croesawu'r archwilio o'r newydd sydd wedi bod ar dreftadaeth amrywiol Cymru yn ystod misoedd y pandemig yng ngoleuni mudiad Mae Bywydau Duon o Bwys ac ymgyrchoedd eraill.
3. Yn cefnogi galwadau i sicrhau y caiff ein treftadaeth ei hyrwyddo a'i chyflwyno mewn modd sensitif a chynhwysol o'i holl amrywiaeth gyfoethog yn y dyfodol.
4. Yn gresynu at y ffaith bod cynllun cefnogi swyddi Llywodraeth y Deyrnas Unedig yn annhebygol o achub llawer o leoliadau celfyddydol a cherddoriaeth byw ac atyniadau diwylliannol rhag cael eu cau, nac achub gyrfaoedd gweithwyr y celfyddydau (llawrydd a chyflogedig) er gwaetha'r ffaith yr oeddent yn hyfyw cyn COVID-19.
5. Yn gwrthwynebu cynigion i ddatblygu un neu ragor o amgueddfeydd milwrol ym Mae Caerdydd.
6. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

- a) gweithio gyda Cyngor y Celfyddydau, Tasglu Llawrydd Cymru, a grwpiau a sefydliadau eraill ym maes y celfyddydau a diwylliant i weithredu argymhellion yr adroddiad: 'Ailfantoli ac Ailddychmygu: Strategaethau i Gefnogi Gweithwyr Llawrydd ym Maes y Celfyddydau a Pherfformio';
- b) defnyddio'r gyfundrefn gynllunio i gyfyngu ar a rheoli'r gallu i adeiladau a ddefnyddid at ddibenion celfyddydol, diwylliannol a threftadaeth cyn i Ddeddf y Coronafeirws 2020 ddod i rym gael caniatâd cynllunio newid defnydd tra bo'r pandemig yn parhau i effeithio ar y gallu i ddefnyddio'r lleoliadau hynny at eu prif ddiben;
- c) archwilio creu amgueddfa genedlaethol hanes a threftadaeth pobl dduon a phobl o liw i'w lleoli yn Tiger Bay fel cynnig amgen posibl i'r cynnig ar gyfer un neu ragor o amgueddfeydd milwrol;
- d) sicrhau mwy o gyfranogiad pobl dduon a phobl o liw yn y celfyddydau a chyrrff diwylliannol, fel y gelwir amdano yn y Maniffesto ar gyfer Cymru Gwrth-hiliaeth gan Gynghrair Hil Cymru;
- e) sicrhau bod y Gymraeg yn cael lle canolog yng ngweithlu ac allbwn sector y celfyddydau yn ei chyfanrwydd wrth symud ymlaen;
- f) cyflwyno gwarchodaeth statudol i atal colli enwau lleoedd Cymraeg o'r amgylchedd naturiol a'r amgylchedd adeiledig; a
- g) sicrhau bod pob adran o'r llywodraeth yn gweithredu yn strategol tuag at gyflawni chweched nod llesiant Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, sef Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu, ac i ymgysylltu'n drylwyr ac yn ystyrlon gyda sectorau'r celfyddydau, diwylliant a threftadaeth wrth wneud hynny.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
10	0	42	52

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 2 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Dileu pwynt 4 a rhoi yn ei le:

Yn croesawu pecyn achub y celfyddydau gwerth £1.57 biliwn gan Lywodraeth Ei Mawrhydi a'r swm canlyniadol o £59miliwn sy'n deillio ohono i Gymru.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 2:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
14	1	37	52

Gwrthodwyd gwelliant 2.

Gwelliant 3 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Dileu pwynt 5 a rhoi yn ei le:

Yn croesawu cynlluniau ar gyfer amgueddfa meddygaeth filwrol ym Mae Caerdydd ac yn cydnabod pwysigrwydd lleoliadau ledled Cymru sy'n dathlu treftadaeth filwrol gyfoethog Cymru.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 3:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
15	0	37	52

Gwrthodwyd gwelliant 3.

Gwelliant 4 [Rebecca Evans \(Gwyr\)](#)

Dileu pwynt 5 ac ailrifo yn unol â hynny.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 4:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
37	3	12	52

Derbyniwyd gwelliant 4.

Gwelliant 5 [Rebecca Evans \(Gwyr\)](#)

Ym mhwynt 6, dileu is-bwyntiau b) a c) a rhoi yn eu lle:

b) yn cydnabod y pwyslais y mae Polisi Cynllunio Cymru yn ei roi ar les diwylliannol drwy greu cynlluniau a phenderfyniadau cynllunio, sy'n cefnogi'r gwaith o barhau i ddarparu defnyddiau diwylliannol ar gyfer cymunedau drwy ei ddull o greu lleoedd.

c) yn gweithio i sicrhau bod hanes Pobl Dduon ac Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig yn cael ei gynnwys a'i adlewyrchu ar draws rhwydwaith amgueddfeydd Cymru a thrafod ag arweinwyr cymunedau opsiynau i'r dyfodol er mwyn sicrhau sylw cyfiawn i'r hanes yma.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 5:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
32	4	16	52

Derbyniwyd gwelliant 5.

Yn unol â Rheol Sefydlog 12.23 (iii), ni ddewiswyd gwelliannau 6 a 7 a gyflwynwyd i'r cynnig hwn.

Gwelliant 8 [Rebecca Evans \(Gwyr\)](#)

Ym mhwynt 6, dileu is-bwyntiau e) a f) a rhoi yn eu lle:

e) yn gweithio i sicrhau bod y Gymraeg wrth wraidd gweithlu ac allbwn sector y celfyddydau;

f) yn cydnabod pwysigrwydd enwau lleoedd Cymraeg ac yn parhau i ystyried opsiynau er mwyn sicrhau na fyddant yn cael eu colli o'r amgylcheddau adeiledig a naturiol.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 8:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
36	3	13	52

Derbyniwyd gwelliant 8.

Gwelliant 9 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Ychwanegu is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 6:

yn nodi canlyniad yr adolygiad annibynnol o ariannu Llyfrgell Genedlaethol Cymru ac yn galw am gynnydd o £1.445 miliwn mewn cyllid sylfaenol yn y flwyddyn ariannol nesaf i roi cyllid y sefydliad ar sail gynaliadwy ar gyfer y dyfodol

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 9:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
24	0	27	51

Gwrthodwyd gwelliant 9

Yn unol â Rheol Sefydlog 12.23 (iii), ni ddewiswyd gwelliannau 10, 11, 12 a 13 a gyflwynwyd i'r cynnig hwn.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM7421 [Sian Gwenllian \(Arfon\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn cydnabod pwysigrwydd sectorau celfyddydau, diwylliant a threftadaeth Cymru a'r heriau y mae'r sectorau hyn yn eu wynebu yn sgil COVID-19.
2. Yn croesawu'r archwilio o'r newydd sydd wedi bod ar dreftadaeth amrywiol Cymru yn ystod misoedd y pandemig yng ngoleuni mudiad Mae Bywydau Duon o Bwys ac ymgyrchoedd eraill.
3. Yn cefnogi galwadau i sicrhau y caiff ein treftadaeth ei hyrwyddo a'i chyflwyno mewn modd sensitif a chynhwysol o'i holl amrywiaeth gyfoethog yn y dyfodol.
4. Yn gresynu at y ffaith bod cynllun cefnogi swyddi Llywodraeth y Deyrnas Unedig yn annhebygol o achub llawer o leoliadau celfyddydol a cherddoriaeth byw ac atyniadau diwylliannol rhag cael eu cau, nac achub gyrfaoedd gweithwyr y celfyddydau (llawrydd a chyflogedig) er gwaetha'r ffaith yr oeddent yn hyfyw cyn COVID-19.

5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

a) gweithio gyda Cyngor y Celfyddydau, Tasglu Llawrydd Cymru, a grwpiau a sefydliadau eraill ym maes y celfyddydau a diwylliant i weithredu argymhellion yr adroddiad: 'Ailfantoli ac Ailddychmygu: Strategaethau i Gefnogi Gweithwyr Llawrydd ym Maes y Celfyddydau a Pherfformio';

b) yn cydnabod y pwyslais y mae Polisi Cynllunio Cymru yn ei roi ar les diwylliannol drwy greu cynlluniau a phenderfyniadau cynllunio, sy'n cefnogi'r gwaith o barhau i ddarparu defnyddiau diwylliannol ar gyfer cymunedau drwy ei ddull o greu lleoedd.

c) yn gweithio i sicrhau bod hanes Pobl Dduon ac Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig yn cael ei gynnwys a'i adlewyrchu ar draws rhwydwaith amgueddfeydd Cymru a thrafod ag arweinwyr cymunedau opsiynau i'r dyfodol er mwyn sicrhau sylw cyfiawn i'r hanes yma.

d) sicrhau mwy o gyfranogiad pobl dduon a phobl o liw yn y celfyddydau a chyrrff diwylliannol, fel y gelwir amdano yn y Maniffesto ar gyfer Cymru Gwrth-hiliaeth gan Gynghrair Hil Cymru;

e) yn gweithio i sicrhau bod y Gymraeg wrth wraidd gweithlu ac allbwn sector y celfyddydau;

f) yn cydnabod pwysigrwydd enwau lleoedd Cymraeg ac yn parhau i ystyried opsiynau er mwyn sicrhau na fyddant yn cael eu colli o'r amgylcheddau adeiledig a naturiol.

g) sicrhau bod pob adran o'r llywodraeth yn gweithredu yn strategol tuag at gyflawni chweched nod llesiant Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, sef Cymru â ddiwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu, ac i ymgysylltu'n drylwyr ac yn ystyrlon gyda sectorau'r celfyddydau, diwylliant a threftadaeth wrth wneud hynny.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
28	1	23	52

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

11 Cyfnod Pleidleisio

Yn unol â Rheol Sefydlog 34.14D, am 18.36, cafodd y trafodion eu hatal dros dro er mwyn caniatáu egwyl technegol cyn y cyfnod pleidleisio.

Dechreuodd yr eitem am 18.41

12 Dadl Fer

Dechreuodd yr eitem am 18.34

Cytunwyd ar gynnig gweithdrefnol o dan Reol Sefydlog 12.32 i ohirio'r Ddadl Fer heddiw tan gyfarfod dydd Mercher nesaf, yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

Daeth y cyfarfod i ben am 18.50

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Senedd am 13.30, Dydd Mawrth, 13 Hydref 2020